

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/95
KARAR NO : 2021/122
KARAR TR : 01/03/2021

ÖZET: Satı Memurlu u dosyasında yapılan açık artırma usulu ihale sonucu satılan gayrimenkullere ili kin olarak, %1 ve %8 yerine %18 alındı ı ileri sürülen KDV' nin iadesine karar verilmesi istemiyle açılan davanın, ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : A.K.
Davalı : Hazine ve Maliye Bakanlığı ı Gelir daresi Ba kanlı ı
Vekili : Av. T.A.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı dava dilekçesinde özetle; Malatya 1. Sulh Hukuk Mahkemesi tarafından görevlendirilen Satı Memurlu unun 2018/1 sayılı dosyasında açık artırmayla satın alınan ta ınmazın satın alma bedeli üzerinden % 18 nispetinde ödenen katma de er vergisinin (KDV), meskenlerde % 1, i yerlerinde ise % 8 olarak uygulanması gerekti inden bahisle fazladan tahsil edilen 43.373,50 TL'nin iadesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmı tır.

2. Davalı idare vekili süresi içinde verdi i savunma dilekçesinde; davanın adli yargı yerinde görülmesi gerekti i görü üyle davanın görev yönünden reddini talep etmi tir.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. dari Yargıda

3. **Malatya Vergi Mahkemesi, 2020/370 esas sayılı dosyada, 14/08/2020 tarihinde** verdi i görevlilik kararı ile talebi reddetmi tir. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı u ekildedir:

“...213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun “Kanunun ümulü” ba lıklı 1. maddesinde, bu kanun hükümlerinin ikinci maddede yazılı olanlar dı nda, genel bütçeye giren vergi, resim ve harçlar ile il özel idarelerine ve belediyelere ait vergi, resim ve harçlar hakkında uygulanaca ı belirtilmi , “Vergi Davalarının Konusu” ba lıklı 378. maddesinin 1. fıkrasında da; vergi mahkemesinde dava açabilmek için verginin tarh edilmesi, cezanın kesilmesi, tevkif yoluyla alınan vergilerde istihkak sahiplerine ödemenin yapılması ve ödemeyi yapan tarafından verginin kesilmi olması gerekti i açıklanmı , ayrıca aynı Kanunun 116. ila 123. maddelerinde tarifi yapılan ve kapsamı gösterilen vergi hataları nedeniyle ilgililerin 5 yıllık zamana umı süresi içinde idareye ba vurup haklarında yapılan vergilendirme hatalarının düzeltilmesini ve haksız ödenen vergilerin iadesini isteyebilecekleri öngörölmü tür.

Dava konusu uyu mazlıkta; ortaklı ın giderilmesi davası sonucu yapılan ihalede satılan gayrimenkule ili kin olarak satı bedeli üzerinden hesaplanan katma de er vergisinin vergi dairesine yatırılmasından ve dava açma süresinin geçirilmesinden sonra 5 yıllık zamana ımı süresi içerisinde 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 116. ve müteakip maddeleri uyarınca yapılan düzeltme- ikayet ba vurusunun reddine ili kin i lemin iptali ve fazladan tahsil edilen tutarın yasal faiziyle birlikte iadesi istenilmekte olup, uyu mazlı ın esasının çözümlenebilmesi 3095 sayılı Kanun uyarınca ihaleye konu ta ınmazın tabi oldu u katma de er vergisi oranının tespitine ba lı oldu undan de erlendirmenin vergi mevzuatı çerçevesinde vergi mahkemesince yapılması gerekti i açıktır."

4. Davalı Hazine vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılması istemiyle ba vuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ı'na gönderilmi tir.

B. Olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına ili kin Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ı Talebi

5. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısı, adli yargılamanın bir parçasını olu turan uyu mazlı ın, satı memurlu unun tesis etti i bir i lemden kaynaklandı ı gözetildi inde, bu i lemin kanuna uygun olup olmadı ının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerekti i görü üyle, 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına karar vererek dosyayı Uyu mazlık Mahkemesine göndermi tir. Olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına ili kin talebin ilgili kısmı u ekildedir:

"(...)6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 322/2. maddesinde; "Payla tırma ve ortaklı ın giderilmesi için satı yapılması gereken hâllerde, hâkim satı için bir memur görevlendirir. Ta ınır ve ta ınmaz malların satı ı cra ve flas Kanunu hükümlerine göre yapılır." hükmüne yer verilmi tir.

Di er taraftan, 2004 sayılı cra ve flas Kanununun "Tetkik mercii ba lıklı 4. maddesinde; " cra ve iflâs dairelerinin muamelelerine kar ı yapılan ikâyetlerle itirazların incelenmesi icra tetkik mercii hâkimi yahut kanun gere ince bu görev kendisine verilmi olan hâkim tarafından yapılır... / cra yetkisini haiz sulh mahkemelerinin muamelelerine kar ı vuku bulacak ikayet ve itirazların icra mahkemesi o mahkemenin hakimidir.", " ikayet ve artlar" ba lıklı 16. maddesinde; "Kanunun hallini mahkemeye bıraktı ı hususlar müstesna olmak üzere cra ve flas dairelerinin yaptı ı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine ikayet olunabilir. ikâyet bu muamelelerin ö renildi i tarihten yedi gün içinde yapılır. / Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman ikâyet olunabilir " ikâyet üzerine yapılacak muameleler ba lıklı 17. maddesinin 1. fıkrasında ise; " ikâyet tetkik merciince, kabul edilirse ikâyet olunan muamele ya bozulur yahut düzeltilir. / Memurun sebepsiz yapmadı ı veya geciktirdi i i lerin icrası emrolunur."

Olayda, Malatya 1. Sulh Hukuk Mahkemesi tarafından ta ınmazın ortaklı ın giderilmesi yoluyla satı na karar verildi i, satı için görevlendirilen Malatya Sulh Hukuk Mahkemesi Satı Memurlu unun 2018/1 numaralı dosya üzerinden ta ınmazın satı ıyla ilgili ilan yaptı ı, ilanda KDV oranının % 18 olarak belirlendi i, ihaleyi kazanan davacının KDV oranının meskenlerde % 1 olarak, i yerlerinde ise % 8 olarak belirlenmesi gerekti i gerekçesiyle, söz konusu ihaleye ili kin olarak fazladan yatırdı ı 43.373,50 b KDV'nin iadesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldı ı anla ılmı tir.

2576 sayılı Bölge dare Mahkemeleri, dare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kurulu u ve Görevleri Hakkında Kanunun "Vergi Mahkemelerinin Görevleri" ba lıklı 6. maddesinde, Vergi Mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ili kindavalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü

Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümlenecek iş hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri dikkate alındığında, satış memurunun işlemlerine karşı itirazları inceleme görevi onu tayin eden sulh hukuk mahkemesine ait olduğundan, Malatya Sulh Hukuk Mahkemesi Satış Memurluğu tarafından yapılan ihale sonucunda alınan taahhütname ile ilgili olarak, Satış Memurluğuna verilen %18 oranında KDV ödenmesine dair kararın kanuna aykırılığı itirazı itiraz yolu ile 2004 sayılı Kanun hükümleri uyarınca Sulh Hukuk Mahkemesinde çözümlenecektir. Mahkeme incelemeyi söz konusu dosya üzerinde yaparak, işlemin kanuna uygun olup olmadığı hususunda karar verecektir. Adli yargılamanın bir parçasını oluşturduğu bu uyuşmazlıkta, Satış Memurluğunun teklifi işlemlerden kaynaklandı ve gözetildiğinden, bu işlemin yasaya uygun olup olmadığına adli yargı yerince çözümlenmesinin gerektiği kanaatine varılmıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesinin 25/11/2019 tarihli ve E.-K.-2019/633-774 sayılı kararında da benzer hususların vurgulandığı görülmektedir.

Açıklanan nedenlerle, açılan davanın adli yargı yerinde görüşme ve çözümü gerekmektedir.”

6. Benzer dosyalardaki aksi yöndeki görüşü bilindiğinden, ayrıca Danıştay Başsavcısının görüşü alınmamıştır.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

7. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun, "Uygulanacak hükümler" başlıklı 322/2. maddesinde: "Paylaşım ve ortaklık giderilmesi için satış yapılması gereken hâllerde, hâkim satış için bir memur görevlendirir. Taahhüt ve taahhüt malların satışına ilişkin Kanunu hükümlerine göre yapılır."

8. 2004 sayılı satış ve tasfiye Kanununun, "ikâyet ve artlar" başlıklı 16. maddesinde: "Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere satış ve tasfiye dairelerinin yaptığı işlemler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine itiraz olunabilir. itiraz bu işlemlerin özenle işlenmesi için yedi gün içinde yapılır. Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman itiraz olunabilir."

9. 2004 sayılı Kanunun "ikâyet üzerine yapılacak işlemler" başlıklı 17. maddesinde: "ikâyet tetkik merciiince, kabul edilirse itiraz olunan işlem ya bozulur yahut düzeltilir. Memurun sebepsiz yapmadığı veya geciktirdiği işlemlerin icrası emrolunur."

10. Aynı Kanunun "Tetkik mercii" başlıklı 4. maddesinde de: "satış ve tasfiye dairelerinin işlemlerine karşı yapılan itirazlarla itirazların incelenmesi icra tetkik mercii hâkimi yahut kanun gereği bu görev kendisine verilmiş olan hâkim tarafından yapılır. Durumunun gerekli kıldığı yerlerde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun olumlu görüşü ile Adalet Bakanlığına icra tetkik mercii'nin birden fazla dairesi kurulabilir. Bu durumda icra tetkik mercii dairesi numaralandırılır. satış tetkik mercii'nin birden fazla dairesi bulunan yerlerde işlemler ve buna ilişkin esaslar, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenir. Her icra tetkik mercii hâkimi, kendisine Adli Yargı Adalet Komisyonu Başkanlığına dönüştürülmüş olarak bulunan icra ve tasfiye dairelerinin işlemlerine yönelik itirazları ve itirazları inceler, bu dairelerin gözetim ve denetimlerini yapar, idari işlemlerine bakar. satış yetkisini haiz sulh mahkemelerinin işlemlerine karşı vuku bulacak itiraz ve itirazların tetkik mercii o mahkemenin hâkimidir."

Hükümleri yer almaktadır.

11. 2576 sayılı Bölge dare Mahkemeleri, dare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kurulu u ve Görevleri Hakkında Kanunun "*Vergi Mahkemelerinin Görevleri*" ba lıklı 6. maddesinde, Vergi Mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ili kin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ili kin davaları ve di er kanunlarla verilen i leri çözümleyece i hükmüne yer verilmi tir.

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

12. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı nda, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 01/03/2021 tarihli toplantısında, 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; davalı Hazine vekilinin anılan Kanun'un 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptı ı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde Davalı vekilince ba vuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyu mazlı ı çıkarıldı ı, usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ılmakla, görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Engin SEL MO LU'nun, davanın çözümünde idari yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

14. Dava, davacı tarafından Malatya 1. Sulh Hukuk Mahkemesi Satı Memurlu unun 2018/1 sayılı dosyasında yapılan açık artırma usulü ihale sonucu satılan i yeri ve konut niteli indeki gayrimenkullere ili kin olarak, %1 ve %8 yerine %18 alındı ı ileri sürülen KDV' nin iadesine karar verilmesi istemiyle açılmı tir.

15. Yukarıda yer verilen mevzuat ve tüm dosya kapsamı itibarıyla, satı memurlu unca yapılan ihale sonucunda alınan ta nımza ili kin, satı memurunca verilen KDV ödenmesine dair kararın, kanuna aykırılı ı iddiasının ikâyet yolu ile adli yargı yerinde çözümlenece i, mahkemenin incelemeyi, söz konusu satı dosyası üzerinde yaparak, anılan i lemin kanuna uygun olup olmadı ı hususunda karar verece i ku kusuzdur. Adli yargılamanın bir parçasını olu turan bu uyu mazlı ın, satı memurlu unun tesis etti i bir i lemden kaynaklandı ı gözetildi inde, bu i lemin kanuna uygun olup olmadı ının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerekti i sonucuna varılmı tir.

16. Belirtilen nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısının ba vurusunun kabulü ile Malatya Vergi Mahkemesince verilen 14/08/2020 tarihli ve E.2020/370 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekti i sonucuna varılmı tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGI YER N N GÖREVL OLDU UNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısı'nın BA VURUSUNUN KABULÜ ile Malatya Vergi Mahkemesince verilen 14/08/2020 tarihli ve E.2020/370 sayılı GÖREVL L K KARARININ KALDIRILMASINA,

01/03/2021 tarihinde Üyeler Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın kar ı oyları ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARAR ÖYÜ

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un "*Vergi Mahkemelerinin Görevleri*" başlıklı 6. Maddesinde, vergi mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümlenecek işi kuralı yer almaktadır.

Dava konusu uyuşmazlığın, vergi kanunları uygulanarak çözümlenebilecek olması kararda, davanın görüm ve çözümünün vergi mahkemesinin görevine girdiği görülmüşle çoğunluk kararına katılmıyoruz. 01/03/2021

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN